

Eva Ree: Selv om der inden for statens åndssvageforsorg foregår en stærkt tiltrængt udbygning og modernisering, må vi gøre os klart, at der stadig er en overordentlig stor mangel på institutionspladser. Mange steder er der overbelægning, mange steder har man simpelt hen ikke de nødvendige institutioner til patienterne, mange steder er der personalemangel. Jeg tror også, at man med bekymring har noteret sig bl. a. overlæge, dr. med. Annalise Duponts udtalelser i forbindelse med begivenhederne i Brejning, hvoraf det fremgik, at den dårlige bemanning, et overarbejdet og træt personale og beskedne lønforhold kunne være noget af baggrunden for denne uhyggelige begivenhed. Men det er jo desværre ikke nye og overraskende oplysninger om arbejdsforholdene og mangelen på plads, der fremsættes. Sådan har forholdene trods mange og store fremskridt været for længe for alt for mange åndssvagepatienter.

Det ligger i sagens natur, at en stor gruppe åndssvage på grund af deres tilstand er henvist til at leve på en institution hele livet. Det burde derfor være en selvfølge, at samfundet sørger for denne gruppe af medborgere, som jo ikke kan tale deres egen sag. Man har længe vidst, at 2 promille af befolkningen har behov for ophold på en åndssvageinstitution. Det er derfor beskæmmende, at der stadig er mangel på institutioner og institutionspladser; alene i København og på Bornholm mangler der 1.300 pladser — flere pladser, end vi reelt har — og selv om man specielt gennem de senere år har arbejdet stærkt for at afhjælpe åndssvageforsorgens katastrofale pladsmangel, har vi altså ikke løst opgaven godt nok endnu. Når jeg alene nævner tallene for Bornholm og København og ikke for alle de andre steder, hvor der også er stor mangel på institutionspladser, må det naturligvis ses i forbindelse med socialministerens forslag til lov om oprettelse af en institution på Amager i Forsorgscentret for København.

Socialministeren bemyndiges ifølge lovforslaget til at yde bestyrelsen for statens åndssvageforsorg et lån af statskassen på 45 mill. kr. til oprettelse af den ønskede institution. Det lovforslag kan vi støtte og anbefale fra venstres side; vi ser det også gerne hurtigt vedtaget. Pladsmangelen må

afhjælpes; det kan ikke være rimeligt, at mindst 800 patienter fra København har måttet indlægges på institutioner uden for København, ofte langt borte fra deres familie og pårørende, og det er heller ikke rimeligt, heller ikke anstændigt, at der f. eks. på Lillemosegård den dag i dag er overbelægning; 40-50 patienter er ifølge socialministerens oplysning konstant anbragt på gange og lignende steder.

Men desværre er det jo endnu kun en usynlig institution til åndssvageforsorgen, der vedtages; først fra 1970 vil man kunne påbegynde byggeriet, og så varer det 2 år, før bygningerne på Irlandsvej på Amager står færdige. Man må ønske, at den mellem-liggende tid så må blive benyttet til virkelig at skaffe det fornødne og velkvalificerede personale; man må også ønske, at det kunne gå hurtigere, så den usynlige institution blev synlig hurtigere, så man virkelig, 13 år efter vedtagelsen af loven af 5. juni 1959 om forsorgen for åndssvage og andre svagt begavede kan nå det mål, man satte sig eller stilede imod ved oprettelsen af de 12 forsorgscentre: at der inden for disse til enhver tid skulle findes de fornødne institutioner og andre foranstaltninger til opnåelse af forsorgens formål. Et af formålene må i hvert fald være at skabe de bedst mulige opholdssteder for åndssvage, som er henvist til at leve på en institution hele livet.

Vi kan altså give tilsagn om en velvillig og også hurtigt udvalgsbehandling.

Valbak: Det er ikke mange måneder siden jeg som inviteret gæst opholdt mig nogle timer i det københavnske forsorgscenters centralinstitution for voksne i Vangede. Det besøg gav mig lejlighed til at drage sammenligning mellem på den ene side den bygnings- og indretningsmæssige standard, som kan og derfor bør præsteres i dag, på den anden side forholdene for 20 år tilbage, da jeg hver dag i nogle måneder praktiserede i åndssvageinstitutionen.

Det er vist ikke for meget sagt, at udviklingen siden 1959-loven kan karakteriseres som noget af en i hvert fald pletvis revolution, en tiltrængt revolution, hvis foreløbige resultater f. eks. i Vangede er blevet en standard, som bør være model for de videre udbygnings- og ombygning-